

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 628/2021-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Hopferova s. r. o., Bajzova 2, Košice, proti postupu Okresného súdu Košice I v konaní sp. zn. 37Er/1627/2008 a jeho uzneseniu z 19. júna 2020 a postupu Okresného súdu Košice I v konaní sp. zn. 37Er/1627/2008 a jeho uzneseniu z 28. júla 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Z ústavnej sťažnosti doručenej ústavnému súdu 4. októbra 2021 a doplnenej 7. októbra 2021 vyplýva, že oprávnený [REDAKOVANÉ] sa podaným návrhom z 29. apríla 2008 domáhal u sťažovateľa exekúcie na vymoženie pohľadávky 526,39 eur s prísl. proti povinným. Okresný súd poveril exekútora na vykonanie exekúcie 22. mája 2008. Oprávnený sa návrhom 22. júla 2013 domáhal zmeny súdneho exekútora. Okresný súd uznesením z 19. septembra 2013 návrhu oprávneného vyhovel, avšak o trovách exekúcie sťažovateľa ako pôvodného exekútora nerozhodol. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť 31. mája 2014. Okresný súd vydal uznesenie z 19. júna 2020, ktorým rozhodol tak, že pôvodnému súdnemu exekútorovi náhradu trov exekúcie nepriznáva. Okresný súd napadnutým uznesením sťažnosť sťažovateľa zamietol. Napadnuté uznesenie bolo sťažovateľovi doručené 2. augusta 2021.

II.

Argumentácia sťažovateľa

2. Sťažovateľ v argumentácii uviedol, že od udelenia poverenia na vykonanie exekúcie 22. mája 2008 až do poverenia nového exekútora sťažovateľ vykonal potrebné úkony smerujúce k zisteniu majetku povinných a k zabezpečeniu majetku povinných. Ďalej tvrdí, že návrh na vykonanie exekúcie bol podaný v roku 2008 a návrh na zmenu exekútora bol podaný v roku 2013, teda až po šiestich rokoch. Okrem iného uviedol, že v roku 2017 došlo k zmene

právnej úpravy v jeho neprospech. Tiež poznamenal, že v roku 2014 až do roku 2017 mal okresný súd dostatočný časový priestor na rozhodnutie o trovách exekúcie pôvodne povereného súdneho exekútora. V závere uviedol, že oprávnený podal návrh na zmenu exekútora vo svojich 4 000 veciach.

3. Na základe uvedeného sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, na prejednanie veci bez zbytočných priťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Tiež navrhuje zrušiť napadnuté uznesenia, priznať primerané finančné zadosťučinenie 200 eur a náhradu trov konania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením okresného súdu z 19. júna 2020:

4. Ústavný súd vo vzťahu k tejto časti ústavnej sťažnosti v súlade so svojou ustálenou judikatúrou zdôrazňuje, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Podstata a účel princípu subsidiarity vychádza z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013). Z princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu možno vyvodíť ústavný príkaz pre každú osobu, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, v zmysle ktorého musí rešpektovať postupnosť ústavnej ochrany, a preto pred tým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, musí požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04, II. ÚS 734/2017).

5. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred inými orgánmi verejnej moci, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (IV. ÚS 115/07, IV. ÚS 373/2014).

6. Ako z ústavnej sťažnosti vyplýva, sťažovateľ proti uzneseniu okresného súdu z 19. júna 2020 podal sťažnosť, o ktorej následne rozhodol okresný súd, preto právomoc okresného súdu na preskúmanie uznesenia okresného súdu z 19. júna 2020 v tejto časti vylučuje právomoc ústavného súdu na prerokovanie ústavnej sťažnosti. Vychádzajúc z uvedeného, bolo preto potrebné ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti uzneseniu okresného súdu z 19. júna 2020 odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením okresného súdu z 28. júla 2021:

7. Ústavný súd zistil, že konanie vedené pred okresným súdom pod sp. zn. 37Er/1627/2008 bolo skončené uznesením okresného súdu z 28. júla 2020. Podstatou sťažovateľovej ústavnej sťažnosti je tvrdenie, že postupom a napadnutým uznesením okresného súdu, ktorým neboli sťažovateľovi ako pôvodne poverenému súdnemu exekútorovi priznané trovy exekúcie, došlo k porušeniu ním označených práv. Sťažovateľ namieta, že okresný súd neaplikoval na jeho vec správnu právnu úpravu.

8. Ústavný súd v súvislosti s predbežným prerokovaním ústavnej sťažnosti považuje za potrebné poukázať na svoje ústavné postavenie, z ktorého vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Nie je preto zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). Je v právomoci všeobecného súdu vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (m. m. I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06).

9. Ústavný súd preskúmal sťažovateľom napadnuté uznesenie okresného súdu, ktorým mu okresný súd ako pôvodne poverenému exekútorovi nepriznal náhradu trov exekúcie. V tejto súvislosti ústavný súd odkazuje na § 243k Exekučného poriadku, z ktorého jednoznačne vyplýva, že v prípade zmeny súdneho exekútora v konaní, ktoré začalo pred 1. aprílom 2017, patria súdnemu exekútorovi trovy v rozsahu, v akom boli plnenia vymožené alebo prijaté z majetku povinného do rozhodnutia o zmene exekútora použité na uspokojovanie nárokov exekútora, pričom podstatným ukazovateľom na určenie náhrady trov exekúcie je výška takto vymoženého alebo prijatého plnenia z majetku povinného s tým, že pravidlá úhrady trov pôvodného súdneho exekútora vyplývajú z § 60 ods. 1 Exekučného poriadku účinného od 1. apríla 2017 alebo podľa § 127, § 128 a § 164 ods. 1 Exekučného poriadku účinného do 31. marca 2017. Ústavný súd sa stotožňuje so záverom, ktorý je už aj súčasťou doktríny ústavného súdu (IV. ÚS 286/2020), že pri zmene exekútora a pri jeho vylúčení je dôvodné, aby trovy neplatil povinný dvakrát, preto sa podľa novej právnej úpravy uplatňuje pravidlo, že na trovy má nárok len neskorší exekútor.

10. Vzhľadom na uvedené posúdil ústavný súd namietané rozhodnutie ako také, ktoré spĺňa ústavnoprávne požiadavky súdneho rozhodnutia, nezistil v rámci jeho odôvodnenia svojvôľu alebo arbitrárnosť, a preto konštatuje, že medzi uznesením okresného súdu a základným právom sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nezistil takú príčinnú súvislosť ústavnoprávnej relevancie, ktorá by odôvodňovala po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie

konanie vyslovenie porušenia označených práv sťažovateľa. K rovnakému záveru dospel ústavný súd aj v súvislosti s namietaným porušením základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ktorých porušenie sťažovateľ namietal len v súvislosti s argumentáciou o porušení základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

11. Vo vzťahu k označenému základnému právu podľa čl. 20 ods. 4 ústavy, ktoré malo byť postupom a rozhodnutím okresného súdu takisto porušené, musí ústavný súd konštatovať, že medzi týmto ustanovením, ktoré upravuje podmienky vyvlastnenia alebo núteného obmedzenia vlastníckeho práva, a namietaným rozhodnutím okresného súdu o náhrade trov exekúcie neexistuje žiadna príčinná súvislosť.

12. Vzhľadom na argumentáciu sťažovateľa ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť (m. m. IV. ÚS 286/2020) svoj právny názor, podľa ktorého samotná skutočnosť, že v konečnom dôsledku môže nastať stav, keď nebudú uspokojené všetky nároky exekútora pri výkone exekúcie, nemusí viesť k protiústavným dôsledkom. Toto riziko, ktoré exekútor nesie, je odôvodnené a do značnej miery kompenzované jeho v podstate monopolným postavením pri výkone exekúcie.

13. Ústavný súd preto v súlade s § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol ústavnú sťažnosť pre zjavnú neopodstatnenosť.

III.3. K namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutými uzneseniami okresného súdu:

14. Ústavný súd už rozhodol, že porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietrahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v kontexte citovaného ustanovenia § 124 zákona o ústavnom súde predstavuje tzv. „iný zásah“ (I. ÚS 161/02, I. ÚS 6/03). Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte mohlo trvať (I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Uvedený právny názor je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (rozsudok EŠLP z 3. marca 2009 vo veci ██████████ proti Slovenskej republike, sťažnosť ██████████

15. Ústavný súd z obsahu ústavnej sťažnosti, ako aj jej príloh považoval za preukázané, že konanie na okresnom súde je právoplatne skončené uznesením okresného súdu z 28. júla 2021. Napadnuté uznesenie bolo sťažovateľovi doručené 2. augusta 2021. Je tak zjavné, že ústavná sťažnosť sťažovateľa podaná 4. októbra 2021 je aj v tejto časti podaná oneskorene. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde odmietol ako podanú oneskorene.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. novembra 2021

Robert Šorl
predseda senátu